

FREDS NYTT

Kristna Fredsrörelsens
tidning # 1 • 2019

Tema JUBILEUM

Kristna Fredsrörelsen 100 år

JUBILEUM Medlemsberättelse:

Kristna Fredsrörelsen
med hundraåriga
rötter /4

JUBILEUM Tillbakablick

Icke våldet – viktigt
arv att förvalta in
i framtiden /8

JUBILEUM Framtidsblick

Några tankar
inför
framtiden /11

FREDSNYTT

Fredsnytt är Kristna Fredsrörelsens medlemstidning. Den kommer ut två gånger om året med en upplaga om ca 1 000 ex. Kristna Fredsrörelsen arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld, civilkurage och konflikthantering.
- Stödja ickevåldsorganisationer i Sydsudan, Västsahara och Colombia. Ha fredsobservatörer i Colombia, Guatemala och Mexiko där de bidrar till skydd för försvarare av mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Ansvarig utgivare

Lotta Sjöström Becker

Grafisk form och layout

Ulrika L Forsberg

Redaktör

Anne Casparsson
anne.casparsson@krf.se
Tfn 08-453 68 45

Omslagsbilder

Foto: SweFOR/Kristna Fredsrörelsen

Tryck

Wikströms tryckeri AB

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor

pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet. Svenska missionsrådet har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

● ● ● FREDSKALENDERN

30 juni – 7 juli

ALMEDALSVECKAN

Kristna Fredsrörelsen planerar i samarbete med Studieförbundet Bilda och Equmeniakyrkan en workshop i civilkurage och ett seminarium om hur vi kan stå upp mot främlingsfientlighet utan att samtidigt bidra till polarisering.

19 augusti

UPPSALA. Välkommen på uppstartsträff för höstter-

minen, måndag 19 augusti kl 18–20 i Missionskyrkan, S:t Olofsgatan 40 (ovanvåningen)

25–27 oktober

SIGTUNA. Sigtuna. Kom och fira 100 år av fredsarbete tillsammans nya och gamla medlemmar, aktivister, anställda, representanter från våra samarbetsorganisationer och medföljda människorättsförsvarare.

För fler aktiviteter, se krf.se/kalendarium

Foto: Pixabay

Skänk 1 krona

För varje år som vi tillsammans arbetat för fred och ickevåld.

Sätt in på bankgiro 900-0316
eller swisha till 123 900 03 16.

Vi minns Sven Volk Jovinge

● ● ● Kristna

Fredsrörelsens engagerade medlem Sven Volk Jovinge har avlidit vid en ålder av 86 år. Han växte upp i andra världskrigets skugga och kom till Sverige från Tyskland. Sven prästvigdes 1961 i Stockholm. Hans sista tjänst var som kyrkoherde i Helsingborg fram till 1997.

Tidigt under det kalla kriget blev Sven aktiv i **Kristna Fredsrörelsen** och drivande i försoningsarbetet mellan Östeuropa och Sverige. Med sin starka tro och teologiska medvetenhet blev Sven också engagerad i IFOR, där han var värd för IFORs rådsmöte i Helsingborg 1996. Sveriges Radio sände då sin första interreligiösa fredsgudstjänst. Den var ledd av Sven, där en rabi från Israel läste från gamla testamentet, en muslim bad, en buddhist vittnade och en amerikansk kristen teolog predikade.

Sven Volk Jovinge har betytt mycket för **Kristna Fredsrörelsen** och vi minns honom som en hängiven eldsjäl för fred och ickevåld.

Margareta Ingelstam
Kortad version från en minnertext

Foto: Pixabay

Snacka om podd!

● ● ● I april lanserade **Kristna Fredsrörelsen** sin nya podd Fredssnack som tar lyssnarna med på djupdykningar i fred och ickevåld genom intervjuer med kunniga och spännande människor. Den ger också konkreta exempel på hur **Kristna Fredsrörelsen** bidrar till fred och använder ickevåld.

I skrivande stund finns tre avsnitt publicerade med intervjuer med ickevåldsfantasten Kerstin Bergeå, motståndsforskaren Stellan Vinthagen och freds- och konfliktforskaren Isak Svensson.

● Lyssna på krf.se/fredssnack eller där poddar finns.

Foto: Jöran Lindeberg

Den nya gruppen fredsobservatörer är på plats i sina respektive regioner. I den bakre raden från vänster: Veera, Alexander, Marco, Julia, Beatriz och Simon. I den främre raden från vänster: Sofia, Zia, Paloma, Sara och Evelina

Ny grupp fredsobservatörer

● ● ● I februari avslutade ett nytt gäng fredsobservatörer sin utbildning på kansliet i Stockholm och åkte iväg till landkontoren i Colombia, Guatemala och Mexiko för att arbeta med att skapa skydd åt hotade människorättsförsvarare. Våra nya kollegor kommer från Sverige, Italien, Mexiko, USA, Norge och Spanien.

886 personer var 2018 medlemmar i **Kristna Fredsrörelsen**. Tack till alla medlemmar för att ni stöder vårt viktiga arbete!

● ● ● Generalsekreteraren har ordet

Sverige behöver fredsaktivism

Är Kristna Fredsrörelsen en pigg 100-åring eller en nöjd och trött föredetting, frågar jag mig under detta symboliskt laddade jubileumsår. Mitt svar är att denna rörelse är mer relevant än någonsin och att det är än viktigare att vi finns och syns ännu mer här i Sverige. Vi kan inte ta freden för given.

Sverige behöver mer vardagsfredsaktivism än ökade försvarssåtgärder eller hårdare tag. Men vårt freds- och kärleksbudskap skallar inte högt i dag och därför behöver vi öva, inspireras, testa och tänka ut smarta strategier tillsammans. Kanske har du idéer, en grupp som träffas ibland eller en församling som är redo att öka ambitionsnivån ett snäpp?

Där kommer du som läsare och medlem in. När du läser det här Jubileumsnumret så kommer du troligen känna att du vill vara med och bidra – och det kan du! Vill du träffa andra nya eller gamla medlemmar från rörelsen och vår internationella verksamhet så kom på Jubileumshelgen 25–27 oktober – det kommer bli inspirerande, tankeväckande och förhoppningsvis väldigt kul. Eller kontakta oss och be oss komma och hålla en eller flera ickevåldssworkshops om hur vi alla bidrar till fred och få färdigheter att hantera konflikter konstruktivt och som samtidigt bidrar till förändring och fred. Det går!

Freds- och ickevåldskultur är något som vi bygger tillsammans, varje dag, på alla nivåer och låt oss inspireras av varandra!

Kanske viljan finns där men inte tid eller ork, då är du välkommen att känna inspiration och delaktighet som medlem – för alla ni är en del av rörelsen och det vi gör. Och om du har möjlighet, så ge gärna en slant – det bidrar konkret till vår fredsmission!

Med önskan om en god läsning!

Lotta Sjöström Becker
Generalsekreterare
för Kristna Fredsrörelsen

Fredsbild
framtagen
av Kristna
Fredsrörelsen.

I år fyller Kristna Fredsrörelsen hundra år. I det här jubileumsnumret möter ni några av de som varit med och format rörelsen. Men ni kan även läsa om det viktiga arbete som sker i organisationen idag och hur det för oss in i framtiden.

KRISTNA
FREDS
RÖRELSEN sedan 1919

Kristna Fredsrörelsen

Den 15 juni 2019 firade Kristna Fredsrörelsen hundra år. Kristna Fredsrörelsen har rötter i flera olika rörelser som på olika sätt tagit avstånd från krig och våld och för fred och som genom årtiondena utvecklats och slagits samman.

Den äldsta och största komponenten i det som idag är Kristna Fredsrörelsen var Svenska Världsfredsmissionen, SVFM, som bildades den 15 juni 1919. Namnet

”Medlemskapet var öppet för alla som ville stödja arbetet.”

var mycket medvetet valt, man såg en parallell till den kristna missionen, som spred det kristna budskapet och fredsmissionen som skulle sprida fredsbudskapet.

Vid årskongressen i Hudiksvall 1922 antog man ett program där det bland annat står: ”Väcka och hålla levande insikten om att militärväsendet och kriget äro brott emot livet, synd mot Gud, att de är denna världens makt organiserad mot Kristus, och att det således är en omöjlighet att

samtidigt följa Kristi bud och krigets order...”

MÄNNISKORNA DÅ hade det första världskrigets plågor i mycket färskt medvetande och budskapet fick stort gensvar. Redan när programmet antogs 1922 hade man 1 300 medlemmar och mer än tjugo lokalföreningar. Det enda massmedium som fanns då var tidningar så man satsade mycket på sin tidning Fredsmissionären, som startades redan 1920 och

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Ickevåldssövningar 1986.

Kristna Fredsrörelsens kansli 1988.

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Bilden är tagen 1986.

Foto: Kristna Fredsrörelsen

med hundraåriga rötter

ibland trycktes i så mycket som tjugo tusen exemplar. Budskapet spreds också genom möten ute i församlingar där man visade bilder på och beskrev krigets fasor, delade ut tidningen, värvade medlemmar och samlade in pengar. Tillväxten var stark och efter ett årtionde hade man femtusent medlemmar och etthundra lokalgrupper.

MEDLEMSKAPET VAR öppet för alla som ville stödja arbetet. Men man

bildade redan 1923 en särskild "samvetsfront" för alla som var beredda att göra ett personligt pacifistiskt ställningstagande genom att skriva under på "Övertygad om sanningen av de grundsatser efter vilka Världsfredsmissionen i Sverige arbetar, förbinder jag mig inför levande Gud att icke under några förhållanden främja krigsväsendet vare sig det gäller att bära och använda vapen eller att arbeta i krigsmaterialindustriens tjänst". Vid årskonferensen 1932

beslöt man att ansluta sig till War Resisters International som hade en liknande samvetsdeklaration "Krig är ett brott mot mänskligheten. Jag är därför fast besluten att inte stödja någon typ av krig och att sträva efter att undanröja alla orsaker till krig". I praktiken kom därmed en av de svenska sektionerna av WRI som var en del av SVFM att föra den radikalpacifistiska inriktningen inom SVFM vidare.

Ewert Bengtsson

"Icke-våldet går som en röd tråd genom fredsrörelsen"

En av de medlemmar som varit med länge i Kristna Fredsrörelsens är Bo Wirmark. Anna Rehnberg fick en intervju med honom nyligen där han berättar om sitt engagemang i Kristna Fredsrörelsen och IFOR samt om sitt arbete som fredsforskare.

Foto: Privat bild

De internationella kontakterna mellan fredsrörelserna tror jag är väldigt viktiga.”

Bo Wirmark

Bo Wirmark växte upp i Örebro och kom tidigt i kontakt med en lokalgrupp till det som efter sammanslagningen skulle komma att bli Kristna Fredsrörelsen. På den tiden var det två organisationer som senare gick ihop: Svenska Världsfredsmissionen och Förbundet för Kristet samhällsliv, där det även fanns en radikalpacifistisk sektion. De båda organisationerna slogs ihop på sjuttioalet och blev Kristna Fredsrörelsen. Förbundet för Kristet samhällsliv var en intellektuell organisation grundad av Nathanael Beskow, gift med Elsa Beskow.

– Styrelsen var rolig, när jag kom till årsmötet i Lund blev jag själv invald i styrelsen, minns Bo med ett leende.

Ordförande hette Just Gustafsson och hade själv varit nära vän med Nathanael Beskow. Ulrich Hertz var också en tongivande person i styrelsen, en författare som hade gett ut flera böcker och som kom till Sverige under andra världskriget. Elsa Cedergren, en kusin till gamla kungen och dotter till prins Oscar, var ytterligare en av flera färgstarka personer i styrelsen.

– Hon var mycket rapp i munnen och trevlig att diskutera med. Själv var jag en gröngöling, knappt tjuo år gammal. Elsa var närmare åttio år.

BO STUDERADE STATS-VETENSKAP och flyttade till Uppsala. Så småningom blev han forskare och var med att starta Freds- och konfliktforskningen i Uppsala.

– Jag fick bland annat möjlighet att

skriva en uppsats om Martin Luther King och hans användning av ickevåld i Journal Peace Research.

Ett annat ämne som har berört Bo Wirmark djupt är synen på ickevåld i befrielsekampen generellt. Även här har han publicerat en större uppsats i flera sammanhang och även en debattbok.

Han blev allt mer engagerad i det internationella fredsarbetet, blev utsedd som observatör i kyrkornas Världsråd för IFOR och reste över hela världen för att bevaka fredsfrågorna.

KONTAKTEN MED DEN ickevåldsliga medborgarrörelsen i USA har betytt mycket för Bo. Han reste dit sommaren 1966 och var där under tre månader. När Martin Luther King fick Nobels fredspris kom han till Stockholm med ett stort följe. Bo var en av dem som träffade dem på plats i den svenska huvudstaden. En av Kings närmaste medarbetare var Bayard Rustin, kväkare och utbildare i ickevåld. Han och Bo blev goda vänner ända fram till Rustins död.

Bos stora intresse och drivkraft inom rörelsen har varit ickevåldet och dess viktiga roll i en befrielsekamp. Genom sitt gedigna arbete har han influerat olika rörelser och organisationer. Bland annat Kyrkornas Världsråd som hade ett studieprojekt om våld och ickevåld som började 1969 och höll på i fem år.

– De internationella kontakterna mellan fredsrörelserna tror jag är väldigt viktiga, säger Bo. Jag har personligen

haft mycket kontakt både med IFOR och den amerikanska fredsrörelsen. Det har berikat mitt liv.

Bo berättar hur olika nationella grupper inom IFOR arbetade på olika sätt med ickevåld och fick stöd av Kristna Fredsrörelsen både genom kunskapsutbyten och ekonomiskt. Han minns särskilt en jesuitpater i Uruguay som var en av de ledande profilerna inom ickevåld.

ANDRA VIKTIGA OMRÅDEN som Bo Wirmark har varit engagerad i är vapenvägran och vapenexporten.

– Jag minns inte hur många jag har gett råd kring hur de ska söka vapenfri tjänst baserat på sin kristna övertygelse, men det har varit många. På köpet fick jag massor av kontakter, berättar han.

AMS administrerade de vapenfria tjänsterna och inbjöd Bo att skriva en kursplan för vapenvägrarna. Tanken var att även de som gjorde vapenfri tjänst skulle ha information om bland annat det säkerhetspolitiska läget.

– Jag fokuserade både mina texter och föreläsningar på ickevåld och blev aldrig censurerad, minns han. Det var roligt.

DÅ VIETNAMKRIGET VAR på väg att ta slut bad UD Bo att åka dit för att undersöka möjligheterna om buddisterna kunde vara en kanal för svenskt bistånd till regionen. Det blev två studieresor dit, men kriget hann ta slut innan biståndet började. På en av dessa resor fick Bo frågan om han kunde hålla tal om Sveriges

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Demonstration vid årsmötet 1984.

hållning till Vietnamkriget och varför man valde att stödja buddisterna. Det kom sextusen människor för att lyssna.

Även om Kristna Fredsrörelsen har genomgått stora förändringar under åren som Bo var aktiv, ser han en tydlig röd tråd och en kontinuitet över arbetet. Hans hjärtefråga ickevåld är också något som han tycker har blivit allt tydligare inom rörelsen.

INFÖR HUNDRAÅRSJUBILEET menar Bo att Kristna Fredsrörelsen har en mycket viktig roll att spela, både nationellt men också för att stärka IFOR.

– Ickevåldet är väldigt viktigt, nu mer än någonsin. Det är något som rörelsen har arbetat mycket med och man står bra rustad i frågan.

Intervju gjord av Anna Rhenberg
Skriven av Anne Casparsson

Anna
Åkerlund

"Kristna Fredsrörelsen lärde mig konkret fredsarbete"

Kristna Fredsrörelsen blev min inkörsport till folkrörelsevärlden. Det var där jag lärde mig hur en organisation fungerar och kreativa metoder för dialog och möten.

Gång på gång bekräftades att en grupp är så mycket mera än summan av sina enskilda medlemmar.

Det var i Kristna Fredsrörelsen som jag lärde mig skillnaden mellan ickevåld och pacifism, stiftade närmare bekantskap med Gandhi och Martin Luther King, förstod vikten av samstämmighet mellan mål och medel och hur nära fred och mänskliga rättigheter hör ihop. I kraft av sina samarbeten i Sverige och internationellt var Kristna Fredsrörelsen för mig del av en mångreligiös gemenskap. Samarbetspartners i form av civilsamhällsorganisationer i konfliktländer, internationella påverkansnätverk, sammanslutningar av parlamentariker och inom FN lärde mig massor om konkret fredsarbete.

Mycket av det Kristna Fredsrörelsen åstadkom då, och som vi var stolta över, möjliggjordes med biståndsmedel. Det var under min tid där som jag lärde mig biståndshantverkets grunder. Sedan dess har jag fortsatt att ägna mig på heltid åt arbete för fred och mänsklig säkerhet genom internationellt utvecklingssamarbete."

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Kristna Fredsrörelsens årsmöte 1989. På bilden ser vi bland andra Margareta Ingelstam och Ewert Bengtsson.

Icke-våldet – ett viktigt arv att förvalta in i framtiden

Margareta Ingelstam är idag åttiotvå år, med en energi och kraft som verkligen inspirerar. Hon blev Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare 1982 och har efter det varit både ordförande och styrelseledamot i organisationen.

Tillsammans med sin man Lars var hon en av de första i Sverige att utlands-adoptera på sextiotalet och de startade även Adoptionscentrum. Under flera år arbetade Margareta på Sveriges Radio och Utbildningsradion och skrev böcker om mediepolitik. På ett bananskal som hon uttrycker det, kom hon in på fredsfrågorna.

Icke-våldet har alltid varit i centrum och hon har bland annat arbetat för kärnvapennedrustning, kvinnors delaktighet i fredsbyggande processer, utbild-

ning på alla nivåer, fredskultur och en global fredstjänst.

– Jag är väldigt tacksam för all inspiration, för utmaningar och initiativ, för allt tillitsfullt samarbete, och för alla icke-våldsgestalter som blivit vänner genom Kristna Fredsrörelsen och IFOR.

MARGARETA VÄXTE UPP under andra världskriget och fick på nära håll se några av dess konsekvenser. Hennes familj hade en fosterpojke, Erkki, från Finland som hade mist sin pappa i kriget. Pojkens sorg gjorde att Margareta tidigt insåg att krig är något fasansfullt. De hade även en norska, Lilian, boende hos sig som tillhörde motståndsrörelsen och fanns på nazisternas svarta lista. Även hennes erfarenheter satte djupa spår i

Margareta och hon glömmer aldrig hennes oerhörda lycka när kriget var slut.

När Margareta ser tillbaka på alla hennes år med fredsarbete är det ett år som utmärker.

– År 1983 var ett särskilt välsignat år. Den internationella ekumeniska kyrkoledarkonferensen Liv & Fred blev startpunkt och inspiration till att hundratals människor tog små och stora initiativ. De svenska kyrkornas namninsamling mot kärnvapen och för fredsfostran samlade 1 057 078 namnunderskrifter.

Europeiska kärnvapenbärande länders ambassader blockerades med stöd av Sveriges kyrkoledare.

– Vi var 224 personer som häktades berättar Margareta. Det året kändes som att allt var möjligt och fredsfrågorna fick

också stort genomslag i press, radio och tv.

Margareta har haft breda kontakter över hela världen med kyrkor och freds-förespråkare. Hon var med och anordnade ett seminarium våren 1989 mellan kvinnliga ledare från kyrkor i öst och väst, som hon beskriver som något av det starkaste hon varit med om.

– Rubriken för mötet var ”Sök först Guds rike” och innehöll två väldigt intensiva workshops: den första att föreställa sig en värld utan vapen och ”minnas” hur det gick till att skapa den och den andra om hur vi utvecklade och använde ickevåldets strategier, metoder och förhållningssätt.

På seminariet skapades och konkretiserades idén om en Global Fredstjänst.

– Några av oss tog den idén till Kyrkornas Världsråds internationella fredskonferens i Seoul 1990. Där beslöt man att uppmana kyrkorna att skapa en ekumenisk ickevåldstjänst. Deltagare från Sydafrikanska kyrkorådet som for hem till ett land i kris behövde internationellt skydd i de mest våldsdrabbade områdena. I samförstånd med Kyrkornas Världsråd startade de the Ecumenical Monitoring Programme in South Africa, EMPSA. Det blev en föregångare till det Ekumeniska Följeslagarprogrammet i Palestina och Israel.

ICKEVÅLDET HAR benämnts med fler olika ord. I Kingrörelsen användes ordet Soul Force, själskraft. På Filippinerna använde man ordet People Power, folkmakt, när de störtade diktatorn Marcos. Och i Sydafrika blev den tidigare ärkebiskopen Desmond Tutu en internationell förkämpe, och präglade uttrycket ”A force more powerful”, en kraft överlägsen alla andra. Den person som inom ickevåldstraditionen betytt mest för Margareta är Adam Curle. Han var professor på Harvard, medlare i konfliktområden sedan 1960-talet, grundare av institutionen för fredsstudier på universitetet i Bradford och var författare och poet.

– Han är en av de mest fantastiska och

Foto: Anne Casparsson

”Alla kan inte göra allt. Det är gott nog att vi skaffar de kunskaper vi behöver för att komma underfund om hur vi kan bidra.”

Margareta Ingelstam

mest ödmjuka människor jag mött och jag saknar honom mycket, säger Margareta. När han hade svåra medlingsuppdrag mellan till exempel diktatorer och massmördare i krigsområden, mediterade han i flera dagar för att kunna se dem han skulle möta i ögonen, för att inte vara rädd och för att kunna uppleva och vädja till det goda som han var övertygad om finns i varje människa.

IDAG HAR VI ett samhälle där kortsiktiga ekonomiska vinster inte sällan går före långsiktighet och hållbarhet, där risken för kärnvapenkrig ökar och där en klimatkatastrof är på väg att utplåna vår civilisation. Margareta lyfter fram Agenda 2030 som en mäktig politisk hävstång att arbeta med idag.

– Agenda 2030 är ett historiskt dokument där alla ledare för FN:s medlemsländer har förbundit sig för att göra vad

de kan för att bland annat stärka institutioner för fred och rättvisa, eliminera våld mot barn, skapa en kultur av fred och ickevåld och medverka till en hållbar utveckling. Det är oerhört kraftfullt.

Margareta tar också fram ett annat dokument, Pathways for Peace, från Världsbanken och FN. På trehundra tät-skrivna sidor visar det entydigt hur det är möjligt att förebygga att konflikter eskalerar till väpnade konflikter och krig.

– Alla kan inte göra allt. Det är gott nog att vi skaffar de kunskaper vi behöver för att komma underfund om hur vi kan bidra. Vi kan också påminna oss om de uppmuntrande orden av den berömda antropologen Margaret Mead: Never doubt that a small group of thoughtful, committed citizens can change the world; indeed, it's the only thing that ever has.

Anne Casparsson

"Det var ett lärorikt år som lärde mig tänka globalt"

Marre Mayr

Jag kom tillbaka till Sverige efter att ha upplevt Guatemala och södra Mexiko: politiskt, geografiskt, historiskt och kulturellt. Det var en så fantastisk, inspirerande, farlig och lärorik plats på kartan och i verkliga livet. Jag hade varit där och pluggat spanska, träffat andra aktivister och på egen hand åkt ut i fält till byar i Chiapas genom en lokal människorättsorganisation. Definitivt ville jag tillbaka. Så när jag såg att Kristna Fredsrörelsen hade detta som ett arbete var det inte svårt att skicka in min ansökan. Det blev ett lärorikt år, upp- och nedgångar på det personliga planet. Möten med aktivister från det lokala samhället och från världens alla hörn. Väl i Sverige igen fortsatte jag resa, vidareutbildade mig till journalist och jobbar sedan dess politiskt för det jag anser vara den politik som gynnar vårt samhälle mest. Arbetar med kommunikation, hälsofrågor och är numer även politiker på lokal nivå. Har familj idag och fortsätter tänka globalt men agerar mest lokalt. Att vilja vara med där det händer och påverka är en väg som kanske inte var oväntad för mig men som det händelserika året med Kristna Fredsrörelsen definitivt fick mig att fortsätta på."

Kampanjer och civilmotståndsaktioner mot vapenexport ett genomgående tema

Den samvetsklausul som många tidiga medlemmar i Svenska Världsfredsmissionen skrev under förbjöd dessa "att arbeta i krigsmaterialindustriens tjänst". Det låg därför nära till hands att engagera sig mot vapenindustrin.

1930 skrev man till regeringen och protesterade mot Bofors vapenexport. Året därpå organiserades ett upprop för att skapa "Frigörelsefonden" som skulle hjälpa arbetare inom militärindustrin ekonomiskt så att de vågade säga upp sig. Uppropet under-tecknades av ett fyrtiotal kända representanter för kyrkor och folkrörelser.

Genom åren gjordes många uttalanden och opinionskampanjer mot vapenexport. Men en del medlemmar tyckte inte att det räckte med kampanjer.

PER HERNGREN SOM gjorde vapenfri tjänst på Kristna Fredsrörelsens kontor i Uppsala tillhörde dem. Han inspirerades av Plogbillsrörelsen i USA som handgripligen symboliskt avrustade vapen genom att bryta sig in på vapenproducerande anläggningar och hamra på vapnen med en hammare. År 1984 deltog han i en sådan aktion i USA vilket ledde till att han fick tillbringa femton månader i amerikanska fängelser. Han skrev flera böcker om detta och åstadkom en hel del uppmärksamhet kring vapenindustrifrågor.

En grupp medlemmar har fortsatt i denna tradition och utgjort "Smederna", en "icke-territoriell

Den knutna pistolen, ett konstverk utanför FN-skrapan i New York.

lokalgrupp" som fanns inom Kristna Fredsrörelsen och som genomförde ett flertal civilmotståndsaktioner av denna typ. Som organisation har Kristna Fredsrörelsen försökt gå en balansgång mellan att uppmuntra

olagliga aktioner, vilket i sig är olagligt, och att inte alls stödja detta sätt att arbeta mot vapentillverkning. I regel har det lett till stödduttalanden för de mål som aktionen hade.

Ewert Bengtsson

Arbetet med lätta vapen i modern tid

● ● ● Under 1990-talet var Kristna Fredsrörelsen tillsammans med andra fredsrelser engagerad i att få till stånd en europeisk uppförandekod med begränsningar för vapenexport. I Sverige försökte man förhindra exporten av JAS-Gripen i första hand till länder i syd med Chile, Sydafrika och Filippinerna som exempel.

Runt millennieskiftet blev spridningen av lätta vapen ett huvudengagemang och Kristna Fredsrörelsen tog på sig att vara ko-

ordinerande för att driva frågan. Rörelsen organiserade också ett antal internationella parlamentarikerutbyten kring arbetet med att minska tillgången till lätta vapen, inte minst i Latinamerika.

Arbetet mot vapenhandel växte i omfattning och gled över i ett arbete för en FN-överenskommelse: "Arms Trade Treaty". 2013 blev Kristna Fredsrörelsens fokus i denna fråga i huvudsak inriktat mot Latinamerika.

Ewert Bengtsson

Aktion mot svensk vapenexport.

Foto: SweFOR/Kristna Fredsrörelsen

/// Sofia Nordin

Några tankar inför framtiden

Sofia Nordin är inne på sitt andra år som ordförande för Kristna Fredsrörelsen. Hennes engagemang har alltid funnits, men vuxit sig allt starkare. Att gå in i ett ordförandeskap förra året var rätt i tiden för henne. Av praktiska skäl men också för att längtan fanns att få vara en del av det viktiga som Kristna Fredsrörelsen står för och praktiserar. Icke våldets betydelse för vårt samhälle idag tror Sofia kan vara fullständigt avgörande.

Vi vet genom historien vad ickevåldet har inneburit för människor och fortfarande idag är det en enorm kraft till samhällsförändring. Vi kan alla i vardagen inspireras av människor och rörelser och själva vara inspiration till andra; gör mot andra som du själv vill bli behandlad. Icke våldet bjuder oss alla att vara med och det kan verka i det lilla och i det jättestora.

Sofia menar att Kristna Fredsrörelsen är en mycket relevant

rörelse idag på flera sätt. Bland annat för att vara en nål i ögat och uppmärksamma civilsamhället på vapenexporten som vi är en del av.

– Men det blir också väldigt tydligt när en organisation som ONAD i Sydsudan i samband med vårt hundraårsfirande hör av sig och säger: "Vore det inte för Kristna Fredsrörelsen skulle vi inte finnas". Då blir det vi gör väldigt konkret.

KRISTNA FREDSRÖRELSEN växte fram genom en grupp människor som ansåg det oförenligt att vara troende och samtidigt bära vapen.

– I Sverige idag tror många att vi är väldigt sekulära. Men genom undersökningar kan vi se att de flesta av svenskarna tror på en högre makt. Kombinationen av just fred, rättvisa, andlighet och ickevåld, gör att Kristna Fredsrörelsen är väldigt relevant för många.

När man inom rörelsen säger att "En annan värld är möjlig", kan det finnas de som tycker att det är naivt, menar Sofia.

Foto: Anne Casparsson

”
Det är
även
viktigt att
omfamna
det and-
ligt inter-
religiösa
perspektivet i
freds-
längtan.”

Sofia Nordin

– Men jag tror att det är viktigt att vi som organisation är tydliga med våra visioner. När vi säger total nedrustning, så menar vi just det. Även om det kan låta som ett scenario långt borta. Det tror jag är viktigt att tala om; våga drömma. Att vi får sätta de utopiska rubrikerna och verbalisera de framgångar som vi ser oss landa i framtiden. För att sedan konkretisera och agera.

I KRISTNA FREDSRÖRELSEN arbetar man hela tiden med vad en fredlig värld innebär, inkluderande perspektiv där exempelvis värdandet om skapelsen och allt levande är en del av en ickevåldslig livsstil.

– Det är även väldigt viktigt att omfamna det interreligiösa perspektivet i fredslängtan. Det tror jag är relevant för hela samhället. Vi behöver agera lokalt och se vad det får för konsekvenser globalt. Vi behöver vara den positiva förändringen som fredsrörelse i dag.

Anne Casparsson

● Guatemala

Internationell närvaro som skapar trygghet

Kristna Fredsrörelsen började sitt arbete i Guatemala 1994 genom att medfölja flyktingar som återvände från Mexiko i det internationella projektet "Eskort Guatemala". Sedan år 2000 arbetar Kristna Fredsrörelsen i Guatemala genom *Acompañamiento*.

Håkan Mårtensson reste ut 1994 och stannade i sex månader i flyktingbyn Veracruz i norra Guatemala. Det långa inbördeskriget i Guatemala var i sitt slutskede, fredsavtalet skrevs under två år senare och 1994 hördes fortfarande militärhelikoptrar och skottsalvor. Uppdraget var inte riskfritt och metoden internationell medföljning var ganska ny. På den förberedande utbildningen i Stockholm blev de rejält uppskrämda.

– Andra dagen iscensatte vi situationer där militären konfronterade oss med fiktiva vapen. Det var ganska påtagligt och visade vad vi skulle kunna utsättas för, minns Håkan. En kompis som var med på utbildningen kände sig olustig och valde att hoppa av.

VÄL PÅ PLATS i Guatemala blev det en tuff start, de fick vandra långa sträckor och Håkan blev magsjuk direkt. De bodde tillsammans med andra eskortörer från olika länder i en tillfällig hydda i flyktingbyn och åt hemma hos olika flyktingfamiljer som turades om att ta emot dem. Då som nu skedde

● FAKTA

Fredstjänstprogrammet Internationell Medföljning (FIM)

- Kristna Fredsrörelsen arbetar med internationell medföljning i Guatemala sedan 1994, Mexiko sedan 2000 och Colombia sedan 2004. För närvarande är 29 personer anställda i fält.
- Målet för programmet är att skapa skydd och handlingsutrymme för MR-försvare som hotas och attackerar på grund av sitt arbete för övergångsrättvisa och mänskliga rättigheter.

Workshop i Guatemala.

medföljningen på förfrågan från lokala organisationer.

– Vi kände oss väldigt uppskattade, berättar Håkan. Flyktingarna kände sig tryggare när vi var på plats. Vi följde till exempel med dem till deras hembyar, då det fanns rädsla för att utsättas för något på vägen. Den internationella närvaron skapade viss säkerhet.

MEN DET VAR inte bara glädje i återvändandet. Många hade förlorat sitt hus och sina marker som nya personer hade tagit över och spänningarna och osäkerheten var påtaglig. Flera ungdomar som varit barn när familjen flytt tio år tidigare hade också vant sig vid stadsliv i Mexiko och hade svårt att återanpassa sig till landsbygden.

Håkan kom att fortsätta med internationella frågor. Erfaren-

heten från Guatemala har han alltid burit med sig.

– Jag fick höra en del personliga historier om vidrigheter som hade hänt med personer eller hela byar. Och tröttheten, de hade ju väldigt lite resurser. Man kunde ena stunden känna att 'Shit, nu är det precis som att jag lever som fattig', men nästa stund kom jag på att 'jag kan ju avbryta det här när som helst, det är inte alls samma sak'. Jag var inte fångad i de här begränsade resurserna som de var. Man kan alltid jämföra med det om man tycker livet är lite jobbigt. Det ger lite perspektiv på tillvaron.

Kristina Hellqvist

Håkan Mårtensson

Foto: Kristina Hellqvist

Foto: Kristina Fredsrörelsen/SweFOR

Victoria i sitt uppdrag som fredsobservatör i Mexiko

● Mexico

Fredsobservatörerna möjliggör ickevåldsarbetet på plats

Victoria Särnhult kom nyligen hem från två år som fredsobservatör i Mexiko. Hon hade tidigare erfarenheter av att arbeta i Latinamerika, men att få arbeta med skydd av människorättsförsvarare blev något helt nytt för henne.

– Det gav ett helt nytt perspektiv. Vi var där för att stötta människorättsförsvarare. De var experterna och vi arbetade med att höja deras säkerhet och att uppmärksamma deras situation.

Chiapas är en delstat med stora naturtillgångar vilket gör att storföretag är intresserade av regionen.

Detta leder i sin tur till exempelvis förgiftning av mark och vattendrag, samt att människor tvingas lämna sina hem och sina marker. En person som Victoria medföljt är prästen och människorättsförsvararen Padre Marcelo. Han använder sig mycket av sin roll som präst, är en oerhört duktig talare och engagerar väldigt många människor. Men han har på grund av det också fått utstå mycket hot, attacker och smutskastning.

”Vid sådana tillfällen inser man hur stor roll vår preventiva närvaro spelar för våra medföljda”

Victoria Särnhult

Victoria berättar om ett tillfälle då Padre Marcelo hade anordnat en stor pilgrimsvandring. Två människorättsförsvarare hade nyligen mördats och de ville genom vandringsen uppmärksamma detta. En ytterligare präst som arbetat nära de dödade fruktade för sitt liv.

PÅ VÄGEN TILL platsen visade Padre Marcelo upp en video i sin telefon, som han precis hade fått. Den var hotfull, full av anklagande påståenden och innehöll en video och bilder på Padre Marcelo. Stämningen i bilen var spänd och ansträngd.

– Det blev inte bättre när vi kom fram. Luften var tung bland de omkring 1500 personerna som samlats för att delta. Ingen visste vad som skulle hända, det var oroligt i regionen och borgmästaren hade precis hoppat av sin post och hans hus stod tomt. Samtidigt var det imponerande att se så många människor på plats som ville visa solidaritet och vandra tillsammans för fred.

Vandringen började med prästerna i täten. Men väl framme vid det torg där Padre Marcelo skulle tala, väntade över hundra poliser och militärer. Det rådde en mycket orolig stämning.

– Men då valde Padre Marcelo att vända sig helt lugnt till polisen och militären direkt. Han kallade dem sina bröder och räckte ut en hand. Han inkluderade dem i det lidande och den rädsla många kände. Det blev så oerhört fint.

GENOM HANS LUGNA och inkluderande tal släppte spänningen. Även polisen och militären blev märkbart lugnare. En situation som skulle ha kunnat eskalera in i våld, blev istället en ickevåldsmannifestation där polisen inkluderades som bröder.

Victoria understryker att utan internationell närvaro hade prästerna inte vågat genomföra pilgrimsvandringen

– Vid sådana tillfällen inser man hur stor roll vår preventiva närvaro spelar för våra medföljda. Och genom den skillnad som de kan skapa i regionen, kan även större förändringar ske.

Anne Casparsson

Att bygga freden underifrån

Anna Karin Hammar är präst och satt länge med i Kristna Fredsrörelsens styrelse. Hon gick ursprungligen med i rörelsen för att kanalisera sin vrede på ett positivt sätt efter utbrottet av Irak-kriget 1990–1991.

Anna Karin Hammar deltog i Kyrkornas världsråds fredsdelegation till Khartoum 1993, med uppdrag från Lunds stift att söka efter ett vänstift i Sudan. I Khartoum hittade hon Lui Mundristiftet på flykt med anglikaner från södra Sudan (nuvarande Sydsudan) som levde i Khartoum som internflyktingar. De skulle senare återvända till södern. Kristna rådets ordförande som tillika var biskop för Lui Mundristiftet på flykt hette Efraim Natana. Med honom knöt Anna Karin en överenskommelse som bekräftades av de båda stiftens tillsammans. I stiftet i Sudan fanns många begåvade ungdomar. De kom att delta i den Training for transformation som anordnades av Lunds stift, Anna Karin och David Cowling.

Den första överlämningen av pengar till fredsarbete, privat ihopsamlade, skedde från Anna Karin till Kennet Fanan Korayi som var den bästa matematikstuderande på universitet i Khartoum.

1994 OCH EFTERFÖLJANDE är organiserade Lunds stift alltså en Training for Transformation. De båda vänstiften hade funderat på vad som skulle fungera i denna djupa fattigdom. De använde en pedagogik ursprungligen utarbetad av brasilianaren Paulo Freire, och senare vidareutvecklad av Anne Hope och Sally Timmel i Sydafrika. Deltagandet och vad urfattiga människor kunde åstadkomma tillsammans var fantastiskt. Ungdomarna som deltog i dessa aktiviteter skapade sedan både SONAD och sedermera ONAD.

Lunds stift kunde inte fortsätta med just fredsarbetet utan vände sig snart till

Workshop om konfliktkänslighet som ägde rum 7–10 februari 2017 i Kampala, Uganda med ett 30-tal representanter från Sydsudans civilsamhälle, bland andra Kristna Fredsrörelsens systerorganisation ONAD.

Kristna Fredsrörelsen och SMR.

Anna Karin Hammar satt i Kristna Fredsrörelsens styrelse och hade drivit att rörelsen, som redan hade ett Mellanösternutskott, också skulle bilda ett Afrikautskott. Det skedde, och Sudanarbetet fick ett projektstöd.

MARTIN SMEDJEBACK arbetade senare på Kristna Fredsrörelsen med ickevåldsutbildning och kom att bygga upp ickevåldsträningar med SONAD och senare ONAD. Grundaren av ONAD efter att Sydsudan blev ett eget land 2011 hette Light Wilson Aganwa.

Han hade även hjälpt Kennet Fanan Korayi med starten av SONAD. Light Wilson Aganwa skulle senare efterträdas av ONADS nuvarande generalsekreterare Moses Monday John. Numera sitter Light Wilson Aganwa i IFOR:s styrelse.

Anna Karin har under åren drivit flera

projekt kopplade till Palestina, som Kristna Fredsrörelsen har varit med i. Bland annat Hopp-kampanjen som handlade om bojkott av israeliska varor från ockuperade områden.

Hon var även med i arbetet på Kyrkornas världsråd som ledde fram till Följeslagarprogrammet.

ANNA KARIN MENAR att det viktigaste fredsarbetet i Palestina och Israel idag handlar om att bygga civilsamhället.

– Vi behöver bygga freden underifrån. Vi kan inte förvänta oss positiva steg från politiskt håll just nu utan behöver agera själva. Så när tiden är mogen så har vi något berett.

Jöran Lindeberg och Anne Casparsson

Anna Karin Hammar

Foto: Privat bild

Foto: Pixabay

"Historielös utredning"

● ● ● Kristna Fredsrörelsen levererade i april sitt remissvar angående utredningen av konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om förbud mot kärnvapen

– Vår övertygelse är att ickevåld är den enda vägen in i framtiden. Vår ambitionsnivå höjs när vi ser frånvaron av våldsförebyggande åtgärder och perspektiv av mänsklig säkerhet i denna utredning, säger Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare Lotta Sjöström Becker.

I remissvaret betonas Kyrkornas väl genomtänkta och konsekventa avvisande av kärnvapen, som pågått sedan 1970-talet, samt vikten av att ta avstamp i Sveriges hedrande historia som nedrustningsnation.

– Utredningen är på så sätt historielös, säger Lotta Sjöström Becker.

● Läs hela remissvaret på krf.se

Icke våldsmotstånd mot IS i Mosul

● ● ● Det finns många sätt att göra motstånd genom ickevåld, även mot oerhört brutala makter. En enkätundersökning av Uppsala universitet med civilbefolkning i IS-ockuperade Mosul visar att:

- Nästan fyra av fem intervjuade hade utfört någon form av motståndshandling.
- I de flesta fallen handlade det om olika former av icke-samarbete, till exempel att vägra betala skatt eller vägra gå till de IS-kontrollerade universiteten.
- Över en femtedel hade till och med öppet trotsat IS, genom till exempel demonstrationer, att visa upp anti-IS-symboler eller konfrontera IS-medlemmar.

● Läs mer i artikeln "How ordinary Iraqis resisted the Islamic State" i Washington Post

● ● ● Krönika

Varma gratulationer till hundraåringen

Vänner, kollegor och trossyskon,
Vi vill med anledning av Kristna Fredsrörelsens jubileumsår påminna om Kyrkornas Världsråds bön som sedan generalförsamlingen i Busan 2013 beds regelbundet bland våra systrar och bröder världen över:

Livets Gud, led oss till rättvisa och fred.

Kort, koncist och enkelt att be. Likväl är svårare att göra till handling. Efter hundra år av fredsarbete är uppdraget för Kristna Fredsrörelsen inte slutfört, det finns mycket för oss att åstadkomma för fred och rättvisa liksom ickevåld och civilkurage. Ännu behöver vi påminnas om hur nedrustning är en mer framkomlig väg för fred än upprustning av vapen.

SVERIGES KRISTNA RÅD, som är en plattform för trettio kyrkosamfund i Sverige, vill passa på att uttrycka tacksamhet för Kristna Fredsrörelsens outtröttliga engagemang genom åren för fred, rättvisa och ickevåld. Tack för gott samarbete kring det ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel, Martin Luther King – priset och utbildning i civilkurage. Särskilt gläds vi åt ett allt djupare samarbete i reflektionen kring kyrkornas arbete för fred och försoning. Kyrkorna behöver Kristna Fredsrörelsens expertis och kreativitet.

DÄRFÖR VILL VI gärna dela Kyrkornas världsråds bön om ledning till rättvisa och fred med er. Ju fler vi är som vandrar tillsammans och lägger våra energier till varandras i arbete för en hållbar fred, desto starkare är vi.

Så med ett rungande hurra önskar vi Guds välsignelse inför de kommande åren och om en framtid där rättvisa och fred omfamnar varandra. (Ps 85:11)

För Sveriges kristna råd

Karin Wiborn
generalsekreterare

Jakob Evertsson
teologisk rådgivare

B

Jubileumshelg på Sigtunastiftelsen

Kom och fira 100 år av fredsarbete tillsammans nya och gamla medlemmar, aktivister, anställda, representanter från våra samarbetsorganisationer och medföljda människorättsförsvarare i Colombia, Guatemala och Mexiko, Sydsudan och Västsahara.

Vi inleder helgen med ickevåldsworkshop som följs av fredsmiddag. Under lördagen kommer flera föreläsningar hållas, bland annat av gäster från våra samarbetsorganisationer. Under lördagskvällen firar vi stort med bankett. Söndagen avslutas med fredsandakt i interreligiös anda och en manifestation.

Plats: Sigtunastiftelsen

Tid: kl 15.00 den 25 oktober – kl 15.00 den 27 oktober

Kostnad: 600 kr. Medlemmar får 100 kr i rabatt.
I priset ingår helpension samt bankettmiddag.

Mer information finns på www.krf.se

Varm välkomna!

Bli medlem!

Hjälp oss förverkliga vår målsättning om fred och rättvisa!

Ge en gåva!

Alla bidrag behövs! Din gåva går direkt till våra fredsprojekt.